

Information fosterdiagnostik, mödrahälsovården

Inledning

Alla gravida kvinnor i Kronobergs län erbjuds fosterdiagnostik genom rutinultraljud och KUB. Information till den gravida ges i samband med hälsosamtal eller inskrivningsbesök.

Kvinnans beslut att samtycka eller avstå från fosterdiagnostik ska dokumenteras i Cambio Cosmic (CC) samt att information om fosterdiagnostik har givits. Om man inte önskar att fostret granskas kan man göra ett tidigt ultraljud i graviditetsvecka 11 för att se antal foster och graviditetslängd. Man måste även då vara beredd på att i sällsynta fall kan avvikelser upptäckas.

Finns medicinsk indikation för ökad risk för fosterskada som kan upptäckas genom fosterdiagnostik bör kvinnan erbjudas mer ingående information av specialtläkare inom MHV. Vid behov tas kontakt med klinisk genetiker.

Se avsnittet Riskgrupp i PM fosterdiagnostik för vårdgivare.

- Information till den gravida/partner. Informera om att de allra flesta barn föds friska (cirka 98 %). Fosterdiagnostik är ett sätt att hitta kromosomavvikelser eller missbildningar. Ingen metod ger 100 % garanti för ett friskt barn.
- Informera om att all fosterdiagnostik är frivillig.
- Ställ öppna frågor: Vad har du för tankar/frågor om fosterdiagnostik?
- Ställ frågan: Vill du ha information om fosterdiagnostik? Om svar Ja: Är det ok att jag berättar om de metoder som finns i Region Kronoberg?
- En hjälp vid informationstillfället är visa och samtala till fosterdiagnostikbilder (inplastade).
- Patientinformation: Fosterdiagnostik KK överlämnas samt hänvisning till webbsida 1177.se
- Efter samtalet ställ frågan: Har du/ni några frågor? Är det något som är oklart?

KUB

Detta är en kombination av blodprov från kvinnan på två graviditetshormoner och en ultraljudsundersökning av barnets nacke där man mäter en vätskespalt. Undersökningen är ofarlig. Blodprovet tas ifrån graviditetsvecka 9 och ultraljudet görs i graviditetsvecka 11+3 – 13+6. Det görs en databearbetning av resultaten från blodprov och ultraljud som ger en siffra för risk/sannolikhet för 3 olika kromosomavvikelse, Downs syndrom, kromosom 21 och två mindre vanliga, kromosom 18 samt 13.

KUB ger inget definitivt svar om en kromosomförändring finns. Det finns ingen

rekommendation om KUB ur ett medicinskt perspektiv utan beslut om att göra KUB är helt kvinnan/parets beslut. KUB-svaret ges i samband med ultraljudsundersökningen. Är sannolikheten högre än 1:50 finns möjlighet att göra invasiv provtagning dvs chorionvillibiopsi alt fostervattenprov som ger ett säkert besked om kromosomavvikelse.

Är sannolikheten mellan **1:51-1:1000** finns möjlighet att göra NIPT.

Är sannolikheten lägre än **1:1000** blir det ingen ytterligare provtagning.

Om kvinnan/paret inte kan acceptera en sannolikhetscifra bör man avstå KUB.

NIPT

NIPT (Non Invasive Prenatal Test) är ett blodprov. I blodbanan hos den gravida kvinnan finns en liten mängd DNA (arvs massa) från fostret. Testet omfattar kromosom 21, 18, 13 och könskromosomer. Könskromosom är inte lika säker i svaret som 21, 18 och 13. Undersökare på ultraljudsmottagningen kommer ge patienten närmare information när det blir aktuellt. Informationsblad till patienten finns. Om NIPT visar en av ovan nämnda kromosomavvikelse bör detta bekräftas med en invasiv provtagning. I detta fall tar ultraljudspersonal kontakt med patienten för vidare planering. Normala svar informeras via standardbrev. Dessa kan också ses av patienten på Patientportalen via karolinska.se/foster där man loggar in med Bank id.

Chorionvillibiopsi/Amniocentes

Provtagning kan genomföras tidigast efter graviditetsvecka 11+/15+. Först görs en bestämning av graviditetslängd med ultraljud. Provet tas via en tunn nål som med ledning av ultraljud förs genom bukväggen in i livmodern. Står patienten på blodförtunnande skall detta sättas ut i samband med ordination för provtagning. En liten mängd moderkaksvävnad/fostervatten sugts ut och skickas till Klin.genetiska lab. i Lund för kromosomanalys. Läkaren som utför provet assisteras av personal på ultraljudsmottagningen. Provtagningen innebär en missfallsrisk på cirka 0,5%. Besked om normalt provsvar kommer med brev från Lund inom 1–2 veckor. Kvinnan/paret kan själva ringa dit för att få veta barnets kön. Vid en avvikelse blir man kontaktad direkt av läkare från ultraljudsmottagningen.

Rutinultraljud

Detta görs i graviditetsvecka 18–20. Om KUB gjorts tidigare erbjuds ultraljud i graviditetsvecka 19+. Vid rutinultraljud görs olika mätningar för att få fram rätt graviditetslängd. Man tittar också på moderkakans placering. Dessa undersökningar har ett medicinskt värde. I samband med undersökningen av fostret kan man upptäcka avvikelser och missbildningar. Information ges om detta och hur man kommer att gå vidare med undersökning/behandling. Undersökaren kan ge information om fostrets kön om detta efterfrågas och kan ses tydligt

Giltig fr.o.m: 2021-03-01

Giltig t.o.m: 2023-03-01

Identifierare: 217316

Information fosterdiagnostik, mödrahälsovården

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela
faktaägare